

[Erik Holst]

EF-samarbejdet som en modsætning til eller hindring for det nordiske samarbejde. Og selv om udenrigsministeren et par minutter før sagde, at en udbygning af samarbejdet med de øvrige europæiske lande, herunder de nordiske, selvfølgelig må finde sted inden for visse grænser, hvad angår form og indhold, så vil jeg godt spørge: er der rent konkret et samarbejde mellem de øvrige nordiske lande, som Danmark i dag ikke kan deltage i på grund af, at vi er medlem af EF? Så vil jeg gerne have det fastslået her.

Jeg ville i og for sig også gerne have fastslået: har Danmark ikke haft mulighed for fuldstændig frit, uafhængigt af de andre ni EF-lande, at markere sine synspunkter i EF, eller har vi følt os moralsk eller politisk bundet af eller tvunget til at følge de andre lande?

Må jeg her nævne, hvad Henri Simonet, der er udenrigsministerens forgænger, netop sagde om det udenrigspolitiske samarbejde. Han sagde: Det er et samarbejde, der er baseret på uafhængige regeringers politiske vilje. Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi slår det fast – jeg havde nær sagt så ofte, vi kan.

Jeg skal ganske kort berøre nogle af de andre vigtige punkter i det udenrigspolitiske samarbejde, f. eks. Beograd og sikkerhedskonferencen. Her bliver det formodentlig udenrigsministerens opgave at formidle de ni EF-landes synspunkter vedrørende den konklusion, der må komme ud af Beogradkonferencen. Jeg tror også, at det er vigtigt, at vores holdning slår igennem i den stilling til Sydafrika, som EF skal indtage. Der er ingen tvivl i Henri Simonets indstilling – heller ikke som rådsformand – over for apartheid i Sydafrika, men som han sagde: Vi kan ikke vedtage andre ting end rent moralske kodekser – adfærdsmønstre. Vi kan ikke i EF vedtage sanktionsagtige handlinger over for Sydafrika, for der er enkelte medlemslande i EF, der ser deres direkte interesse i en samhandel og et samarbejde med Sydafrika.

I forbindelse med genforhandling af Loméaftalen, der udløber i 1980, synes jeg det er meget vigtigt at understrege, at her er et konkret u-landssamarbejde, som er til stor tilfredshed for begge parter. I en fremtidig forhandling er det vigtigt, at samme synspunkter, som tidligere har ligget til grund for forhandlingerne, kommer frem, og at vi ikke lader os påvirke af den økonomiske og den

beskæftigelsesmæssige situation, der er i Europa, på en sådan måde, at vi odelægger noget eller kommer med forslag til aftaler, der vil begrænse samarbejdet til næsten kun fiktive muligheder.

På energiområdet er det ikke meget langt, vi er kommet, men jeg har haft fornøjelsen at være ordfører i en debat, hvor vi fik bevilget 7 mia kr. til energi og forskning, og selv om jeg måske var lidt ærgerlig over, at der gik så lidt til miljø – både det menneskelige miljø for den enkelte og det miljø, der omgiver os – så må jeg sige, at det nok var rigtigt, at over 5 mia kr. skal gå på en eller anden måde til energiforskning og energiundersøgelser, og selv om det store beløb her skulle anvendes på atomkraftområdet, så finder jeg alligevel, at der her er tale om så væsentlig en forskningsindsats, at det skulle kunne give resultater.

Må jeg i den forbindelse fremkomme med et hørligt suk, som jeg også nævnte i Parlamentet: tænk, at debatten om et JET-projekt skal trækkes så langt ud, at vi omtrent står ved afgrundens rand, før man kan blive færdig med at beslutte sig til, hvor det skal placeres. Det tyder ikke på store beslutningsmuligheder med hensyn til ting, der er af væsentlig interesse for det enkelte land.

Jeg læste for nylig i tidsskriftet »Europa« – som jeg læser med stor glæde – nr. 9 statsministerens udtalelser, og jeg går ud fra, at de stadig væk står ved magt. Jeg citerer:

»EF har i den nuværende krise ikke præsteret glørværdige resultater. Men sammenlignet med situationen i 1930'erne må man sige, at der alligevel er gjort bemærkelsesværdige fremskridt, fordi det hidtil er lykkedes for EF at hindre, at landene eksporterer deres vanskeligheder til hinanden ved at indføre beskyttelsesforanstaltninger mod import udefra.

Denne politiske linje er stærkt truet, og lykkes det ikke at fastholde den og at øge indsatsen også på andre felter mod den økonomiske krise, vil demokratiet som styreform kunne komme i fare.«

Jeg deler – det forbavser næppe nogen – statsministerens opfattelse, og jeg synes, bemærkningerne understreger betydningen af Danmarks rolle i EF det næste halve år. Jeg var glad for, at udenrigsministeren sagde det samme – måske ikke med de samme ord, men meningen var dog den samme –: det må